

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก ระดับอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เวลา ๐๘.๓๐ น.

ยสั ลทธาน ทุมเมโธ

อนตณั จรติ อตตโน

อตตโน จ ประสณจ

หีสาย ปฏิปชชติ.

คนมีปัญญาทราวม ได้ยศแล้ว ย่อมประพาสสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ตน
ย่อมปฏิบัติเพื่อเบียดเบียนทั้งตนและผู้อื่น.

คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก เอกนิบาต (ขุ. ชา. เอก.)

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล โดยใช้สุภาษิตที่สนามหลวงแผนกธรรมกำหนดมาให้ จำนวน ๖ สุภาษิต
ข้างล่างนี้ มาประกอบอ้างอิง ๓ สุภาษิต ห้ามอ้างอิงสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน และสุภาษิตที่อ้างมานั้น ควรอธิบายเชื่อมความ
ให้สมกับเรื่องในกระทู้ตั้ง ในขั้นนี้กำหนดให้เขียนลงในกระดาษใบตอบตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป
ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

อล ปาปานิ กมมานิ เสถิ กมเมหิ ทุมเมโธ เมื่อคนโง่มีปัญญาทราวม ทำกรรมชั่วอยู่ก็รู้สึก เขาเดือดร้อน เพราะกรรมของตน เหมือนถูกไฟไหม้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)	กัร พาลो न पुष्पति अकथितो वा तपति. ทหรา จ มหนตา จ สพเพ มจจุลลั ยนติ เย พาลา เย จ ปณฺธิตา สพเพ มจจุปฺรายนา. ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งเขา ทั้งฉลาด ล้วนไปสู่อำนาจแห่งความตาย ล้วนมีความตายเป็นเบื้องหน้า. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต (ขุ. ส.)
ปญฺญา ติตฺติณฺ เสฏฺโฐ ปญฺญา ติตฺตํ ปุริสํ น โส กาเมหิ ตปติ ตณฺหา น กุรุเต วสํ. บรรดาความอึดทั้งหลาย ความอึดด้วยปัญญาประเสริฐ ผู้อึด ด้วยปัญญานั้นย่อมไม่เดือดร้อนด้วยกาม ตัณหาทำผู้อึดด้วย ปัญญาไว้ในอำนาจไม่ได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ชาดก ทวาทสกนิบาต (ขุ. ชา. ทวาทส.)	ปญฺญา สุตฺตวินิจฺฉินิ ปญฺญาสทฺธิโต นโร อธิ ปญฺญา กิตฺติสิโลกวฑฺฒนินิ อปิ ทุกฺขेषุ สุขานิ วินฺทติ. ปัญญาเป็นเครื่องวินิจฉัยสิ่งที่ฟังแล้ว ปัญญาเป็นเครื่อง เพิ่มพูนเกียรติคุณและชื่อเสียง คนผู้ประกอบด้วยปัญญาในโลกนี้ แม้ในความทุกข์ก็หาความสุขได้. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย เถรคาถา (ขุ. เถร.)
ขยํ เวรํ ปสวติ อุปสนฺโต สุขํ เสติ ทุกขํ เสติ ปราชิตो หิตฺวา ขยปฺราชยํ. ผู้ชนะย่อมก่อเวร ผู้แพ้ย่อมนอนเป็นทุกข์ คนละความชนะ และความแพ้ได้แล้ว สงบใจได้ ย่อมนอนเป็นสุข. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย ธรรมบท (ขุ. ธ.)	น ขจฺจา วสฺโส โหติ กมฺมฺนา วสฺโส โหติ น ขจฺจา โหติ พฺราหฺมโณ กมฺมฺนา โหติ พฺราหฺมโณ. บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติก็หาไม่ (แต่) เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะการกระทำ. คัมภีร์ที่มา : ขุททกนิกาย สุตตนิบาต (ขุ. ส.)